

IV kadencja

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 29 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- **o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Przemysława Gosiewskiego.

(-) Adam Bielan; (-) Tadeusz Cymański; (-) Andrzej Diakonow;
(-) Ludwik Dorn; (-) Przemysław Gosiewski; (-) Marek Jurek; (-) Jarosław Kaczyński; (-) Lech Kaczyński; (-) Michał Tomasz Kamiński; (-) Elżbieta Kruk; (-) Piotr Krzywicki; (-) Marek Kuchciński; (-) Kazimierz Marcinkiewicz; (-) Barbara Marianowska; (-) Antoni Mężydło; (-) Hanna Mierzejewska; (-) Marek Muszyński; (-) Maria Nowak; (-) Marian Piłka;
(-) Jerzy Polaczek; (-) Paweł Poncyłjusz; (-) Aleksander Szczygło;
(-) Bartłomiej Szrajber; (-) Wiesław Walendziak; (-) Zbigniew Wassermann;
(-) Artur Zawisza; (-) Zbigniew Ziobro.

Ustawa

z dnia 2002 r.

o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa

Art. 1.

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 24h otrzymuje brzmienie:

„Art. 24h.1. Radny, wójt, zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy i osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta są zobowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym oraz o stanie majątkowym małżonka, zwanego dalej „oświadczeniem majątkowym”. Oświadczenie majątkowe dotyczy majątków odrębnych oraz majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie majątkowe zawiera w szczególności informacje o:

- 1) zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego oraz o nabyciu od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub od komunalnej osoby prawnej mienia, które podlegało zbyciu w drodze przetargu, a także dane o prowadzeniu działalności gospodarczej oraz dotyczące zajmowania stanowisk w spółkach prawa handlowego,
- 2) dochodach osiągniętych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu,
- 3) mieniu ruchomym o wartości powyżej 10.000 złotych,

- 4) zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10.000 złotych, w tym zaciągniętych kredytach i pożyczkach oraz warunkach, na jakich zostały udzielone.
2. Oświadczenie majątkowe, wraz z kopią zeznania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za rok poprzedni, składają w dwóch egzemplarzach:
 - 1) radny, z zastrzeżeniem pkt 3 – przewodniczącemu rady gminy,
 - 2) wójt, przewodniczący rady gminy – wojewodzie,
 - 3) zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy, osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta – wójtowi.
 3. Radny i wójt składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania. Do pierwszego oświadczenia majątkowego radny obowiązany jest dołączyć informację o sposobie i terminach zaprzestania działalności gospodarczej z wykorzystaniem majątku gminy, w której uzyskał mandat. Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez radnego i wójta co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego oraz na dwa miesiące przed upływem kadencji.
 4. Zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy i osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta składają pierwsze oświadczenie majątkowe w terminie 30 dni od dnia powołania na stanowisko lub od dnia zatrudnienia. Do pierwszego oświadczenia majątkowego zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy i osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta zobowiązany jest dołączyć informację o sposobie i terminach zaprzestania działalności gospodarczej z wykorzystaniem majątku gminy. Kolejne oświadczenia majątkowe są składane przez nich co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego oraz w dniu odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę.
 5. Analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym dokonują osoby, którym złożono oświadczenie majątkowe. Osoby, którym złożono oświadczenie majątkowe, przekazują jeden egzemplarz urzędowi skarbowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie majątkowe. Oświadczenie majątkowe przechowuje się przez 6 lat.

6. Analizy danych zawartych w oświadczeniach majątkowych dokonują również urzędy skarbowe właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie majątkowe oraz komisja rewizyjna na zasadach określonych w statucie gminy.
 7. Podmiot dokonujący analizy, o której mowa w ust. 5 i 6, jest uprawniony do porównania treści analizowanego oświadczenia majątkowego oraz załączonej kopii zeznania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych z treścią uprzednio złożonych oświadczeń majątkowych oraz z dołączonymi do nich kopiami rocznych zeznań podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Wyniki analizy przedstawiane są radzie gminy.
 8. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza oświadczenia majątkowego radnego oraz wzór formularza oświadczenia majątkowego wójta, zastępcy wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy i osoby wydającej decyzje administracyjne w imieniu wójta uwzględniając zakazy określone dla wójta, zastępcy wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy i osoby wydającej decyzje administracyjne w imieniu wójta przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679, z 1998 r. Nr 88, poz. 554, z 1999 r. Nr 49, poz. 486 i Nr 162, poz. 1126 oraz z 2000 r. Nr 26, poz. 306.).”;
- 2) dodaje się art. 24i, art. 24j oraz art. 24k w brzmieniu:
- „Art. 24i. 1. Informacje zawarte w oświadczeniu majątkowym radnego, wójta, zastępcy wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy i kierownika jednostki organizacyjnej gminy są jawne, z wyłączeniem informacji o adresie zamieszkania składającego oświadczenie oraz o miejscu położenia nieruchomości.
 2. Jawne informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych są podawane do wiadomości publicznej przez wójta w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej.
 3. Jawne informacje zawarte w oświadczeniu majątkowym udostępniane są również do wglądu w siedzibie urzędu gminy.
 4. Wójt zapewnia możliwość kopiowania jawnych informacji zawartych w oświadczeniu majątkowym za opłatą pokrywającą wyłącznie koszt kopiowania.
 5. Informacje zawarte w oświadczeniu majątkowym osoby wydającej decyzje administracyjne w imieniu wójta stanowią tajemnicę służbową, chyba że osoba, która je złożyła wyraziła zgodę na ich ujawnienie na zasadach określonych w ust. 1-4.

Art. 24j. 1. Radny, wójt, zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik gminnej jednostki organizacyjnej i osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta są zobowiązani do złożenia oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka oraz swoich wstępnych, zstępnych i rodzeństwa, jeżeli wstępni, zstępni i rodzeństwo prowadzą działalność gospodarczą na terenie gminy, w której osoba obowiązana do złożenia oświadczenia pełni funkcję lub jest zatrudniona.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składane jest w ciągu 30 dni od dnia wyboru, powołania lub zatrudnienia, a także w przypadku podjęcia działalności gospodarczej lub zmiany jej charakteru w trakcie pełnienia funkcji lub czasie zatrudnienia – w terminie 30 dni od dnia zaistnienia przyczyny złożenia oświadczenia.
3. Do składania oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepis art. 24h ust. 2.
4. Informacje zawarte w oświadczeniu, o którym mowa w ust.1, stanowią tajemnicę służbową.
5. Do oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 24 h ust. 5 – 7.

Art. 24k. 1. Niezłożenie oświadczenia majątkowego w terminie określonym w art. 24h ust. 3 lub oświadczenia, o którym mowa w art. 24j ust. 1, w terminie określonym w art. 24j ust. 2 przez:

- 1) radnego - powoduje utratę diety do czasu złożenia oświadczenia majątkowego,
 - 2) wójta - powoduje utratę jego wynagrodzenia za okres od dnia, w którym powinno być złożone oświadczenie do dnia złożenia oświadczenia,
 - 3) zastępcę wójta, sekretarza gminy, skarbnika gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy i osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu wójta - powoduje utratę ich wynagrodzenia w danym miesiącu proporcjonalnie do liczby dni zwłoki w złożeniu oświadczenia.
2. Jeżeli zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy, kierownik jednostki organizacyjnej gminy i osoba wydająca decyzje administracyjne w imieniu wójta nie złoży oświadczenia majątkowego lub oświadczenia, o którym mowa w art. 24i, w ciągu 30 dni od upływu terminu do złożenia oświadczenia, z mocy prawa, następuje rozwiązanie z nimi stosunku pracy.

Art. 241. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym lub w oświadczeniu, o którym mowa w art. 24i, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego.

Art. 2.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 106, poz. 679, z 1998 r. Nr 88, poz. 554, z 1999 r. Nr 49, poz. 486 i Nr 162, poz. 1126 oraz z 2000 r. Nr 26, poz. 306.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 6-6b otrzymują brzmienie:

- „6) wójtów, zastępców wójtów, skarbników gmin, sekretarzy gmin, kierowników jednostek organizacyjnych gminy oraz inne osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu wójta,
- 6a) starostów, zastępców starostów, skarbników powiatów, sekretarzy powiatów, kierowników jednostek organizacyjnych powiatu oraz inne osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu starosty,
- 6b) marszałków województw, wicemarszałków województw, skarbników gmin, sekretarzy gmin, kierowników wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz inne osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa,”;

2) w art. 7 ust. 1 wyrazy „w art. 2 pkt. 1, 3 i 6” zastępuje się wyrazami „w art. 2 pkt. 1, 3, 6 – 6b”

3) w art. 10:

a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Osoby określone w art. 1 i art. 2 pkt 1-5 i pkt 7-11, są obowiązane do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym.”;

b) w ust. 6 skreśla się pkt 2;

3) w art. 12 w ust. 7 po wyrazie „centralnych” dodaje się przecinek oraz wyrazy „oraz wojewodów i wice wojewodów” zastępuje się wyrazami „województw, wice wojewodów, wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), zastępców wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), sekretarzy gmin, skarbników gmin, starostów, zastępców starostów, sekretarzy

powiatów, skarbników powiatów, marszałków województw, wicemarszałków województw i skarbników województw”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 21 w ust. 6 wyrazy „art. 24e-24h” zastępuje się wyrazami „art. 24e-24l”;
- 2) dodaje się art. 39a w brzmieniu:

„Art. 39a. Do członków zarządu powiatu, sekretarza powiatu, skarbnika powiatu, kierowników jednostek organizacyjnych powiatu i osób wydających decyzje administracyjne w imieniu wójta stosuje się odpowiednio przepisy art.24e-24l ustawy o samorządzie gminnym”.

Art. 4.

W ustawie z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24 w ust. 4 wyrazy „art. 24e-24h” zastępuje się wyrazami „art. 24e-24l”;
- 2) dodaje się art. 39a w brzmieniu:

„Art. 39a. Do członków zarządu województwa, skarbnika województwa, kierowników wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych i osób wydających decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa stosuje się odpowiednio przepisy art.24e-24l ustawy o samorządzie gminnym”.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie w dniu wyborów do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzonych w związku z zakończeniem kadencji tych organów wybranych w dniu 11 października 1998 r., z wyjątkiem art. 2 pkt 1, który wchodzi w życie w dniu 1 stycznia 2003r.

Uzasadnienie

Do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności

gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa.

1. Uwagi wstępne

Projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa koncentruje się na wprowadzeniu do ustaw regulujących ustrój samorządu terytorialnego w Polsce na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim przepisów mających na celu stworzenie nowych oraz urealnienie i zaostrzenie istniejących już rozwiązań antykorupcyjnych dotyczących osób sprawujących funkcje publiczne w organach tego samorządu.

Proponowane regulacje dotyczą osób sprawujących mandat radnego gminy, powiatu i województwa oraz funkcje: wójta, burmistrza, prezydenta miasta, starosty, marszałka województwa; zastępców wójta, burmistrza, prezydenta miasta; pozostałych członków zarządu powiatu i członków zarządu województwa; skarbników: gminy, powiatu i województwa; sekretarzy gminy, powiatu; kierowników jednostek organizacyjnych gminy i powiatu oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, jak też osób wydających decyzje administracyjne w imieniu wójta, burmistrza, prezydenta miasta, starosty i marszałka województwa.

Proponowane rozwiązania idą w kilku zasadniczych kierunkach. Po pierwsze wprowadzają jawność oświadczeń majątkowych radnych wszystkich szczebli oraz osób sprawujących ważne funkcje w organach samorządu terytorialnego i w podległych im jednostkach organizacyjnych. Każdy z wyborców będzie mógł sprawdzić na stronie internetowej urzędu gminy lub miasta, starostwa powiatowego lub urzędu marszałkowskiego, jaki majątek

posiada jego przedstawiciel wybrany do organu stanowiącego lub wykonawczego danego samorządu oraz, czy w trakcie ostatniego roku jego majątek wzrósł w sposób odpowiadający wykazanym przez niego dochodom. Dzięki wprowadzeniu jawności treści oświadczenia majątkowego mieszkańcy będą mogli szybko ustalić, czy osoba składająca oświadczenie majątkowe podała pełne dane dotyczące stanu majątkowego, czy też zataiła w tym zakresie prawdę lub złożyła oświadczenie niezgodne ze stanem faktycznym. Regulacje te, przede wszystkim wymuszając będą dokładne i uważne wypełnianie oświadczeń przez osoby zobowiązane do ich składania, a także stanowiąc będą narzędzie realnej kontroli społecznej. Jawność majątkowa osób sprawujących funkcje publiczne jest warunkiem koniecznym realizacji w Polsce europejskich standardów jawności życia publicznego.

Po drugie projekt ustawy rozszerza zakres przedmiotowy informacji o stanie majątkowym oraz uzyskiwanych dochodach, które osoba sprawująca funkcję publiczną zobowiązana jest przedstawić w swoim oświadczeniu majątkowym. Dotychczasowe przepisy zawarte w ustawie o samorządzie gminnym i ustawie o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne nakazywały podanie przez składającego w oświadczeniu majątkowym danych dotyczących majątku odrębnego oraz majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową. Proponowane rozwiązania rozszerzają zakres tych informacji o majątek odrębny małżonka. Zmiana ta ograniczyć ma obchodzenie przepisów antykorupcyjnych poprzez likwidację sytuacji, w której osoba zobowiązana do złożenia oświadczenia nie chcąc ujawniać danych o części swojego majątku, zawierać będzie majątkową umowę małżeńską i w związku z tym nabywane nieruchomości lub mienie stanowiące majątek odrębny małżonka, nie podlegałyby ujawnieniu w oświadczeniu majątkowym. Ponadto, projekt ustawy wprowadza (podobnie, jak w przypadku posłów i senatorów) obowiązek dołączenia do oświadczenia kopii rocznego zeznania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Po trzecie, projekt ustawy urealnia proces analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym. Oprócz osób, którym złożono oświadczenie majątkowe analizy takiej dokonują również urzędy skarbowe oraz komisje rewizyjne, w skład których, na mocy innych przepisów, wchodzi przedstawiciele wszystkich klubów działających w organie stanowiącym samorządu. Zaproponowany tryb powoduje, że osoba której złożono oświadczenie majątkowe musi w sposób rzeczywisty dokonać analizy treści tego oświadczenia. Ponadto równoległą kontrolę tych danych prowadzić będą urzędy skarbowe i odpowiednie komisje rewizyjne, a jej wyniki przedstawiane będą odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu i sejmikowi wojewódzkiemu. Pamiętajmy, iż dotychczas obowiązujące przepisy powodowały, iż kontrola treści oświadczeń w wielu przypadkach była pobieżna lub jej w ogóle nie dokonywano. Dzięki proponowanym regulacjom nie będzie można pozostać biernym w przypadkach, w których pojawiało się uzasadnione podejrzenie, iż mamy do czynienia z zatajeniem prawdy lub podaniem nieprawdy w oświadczeniu majątkowym.

Po czwarte projekt ustawy nakłada na radnego, osoby pełniące funkcje w organach wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego, zastępców wójta, burmistrza i prezydenta miasta, sekretarzy gminy i powiatu, skarbników gminy, powiatu i województwa, kierowników samorządowych jednostek organizacyjnych oraz osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu organu wykonawczego w gminie obowiązek złożenia oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka oraz swoich wstępnych, zstępnych i rodzeństwo, o ile zamieszkują oni na terenie gminy, w której osoba zobowiązana do złożenia oświadczenia pełni funkcję lub jest zatrudniona. Dzięki tym informacjom będzie można szybko ustalić, czy u podstaw wydania danej decyzji przez urzędnika samorządowego legły powiązania natury pozamerytorycznej. Jest to ważny przepis antykorupcyjny, którego zadaniem

jest przeciwdziałanie sytuacjom, w których beneficjentem decyzji urzędnika mogą stać się jego najbliżsi krewni.

Przedstawiony projekt ustawy ma na celu zapobieganie zjawisku korupcji, które jest powszechne w prawie wszystkich segmentach władzy publicznej. Zjawisko to z różnym natężeniem jest obecne w również w działalności sporej części organów jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. Zaproponowane uregulowania, które wprowadzają nowe oraz urealniają i zaostrzają istniejące rozwiązania antykorupcyjne przyczynić się mają do wzrostu zaufania społecznego do organów samorządu i osób pełniących w nich funkcje publiczne. Ponadto, służyć mają zapewnieniu zgodnego z prawem i interesem danej jednostki samorządu terytorialnego działania osób pełniących funkcje publiczne, a także do sprawniejszego i zgodnego z potrzebami środowisk lokalnych wydatkowania środków finansowych będących w dyspozycji samorządu terytorialnego.

Cele tego projektu ustawy są szczególnie wyraziste na tle obecnych uregulowań prawnych i wynikającej z nich praktyki. W art. 24h ustawy o samorządzie gminnym i w art. 10 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne były przepisy regulujące terminy i tryb składania oświadczeń majątkowych oraz sposób ich kontroli.

Należy wyraźnie stwierdzić, iż dotychczasowe regulacje ustawowe polegające na objęciu danych zawartych w oświadczeniu majątkowym tajemnicą służbową i wprowadzeniu obowiązku ich analizy jedynie przez osoby, którym przedkładano te oświadczenia (bez określonych sankcji za zaniechanie jego realizacji) powodował, iż tryb kontroli był fikcyjny i nieefektywny, a w wielu przypadkach nie był, mimo obowiązku ustawowego, w ogóle realizowany. Taka sytuacja powodowała, iż w wielu przypadkach osoby składające oświadczenia, jak też te osoby, po stronie których leżało uprawnienie do analizy danych zawartych w oświadczeniu traktowały swoje obowiązki w sposób

niewłaściwy. Dlatego też pomimo roli jaką określił przed tymi przepisami ustawodawca, nie mogły one w praktyce przyczynić się do ograniczenia korupcji w jednostkach samorządu terytorialnego.

Opinia publiczna w Polsce bulwersowana jest stale sytuacjami, w których osoby pełniące funkcje publiczne w znaczny stopniu powiększają swój, i najbliższych, stan posiadanej majątku, nie mogąc przy tym wykazać takich dochodów, które uzasadniałyby legalny sposób takiego wzbogacenia się. Powstawaniu takiej sytuacji w dużym stopniu sprzyja utajnienie treści oświadczeń majątkowych oraz brak systematycznej społecznej i urzędowej konfrontacji zapisów w nich zawartych ze stanem rzeczywistym.

Stąd, istotne znaczenie ma uchwalenie przez Sejm RP takich rozwiązań prawnych, które w sposób skuteczny służyć będą walce z korupcją. Wnioskodawcy przygotowując niniejszy projekt ustawy posiłkowali się rozwiązaniami zawartymi obecnie w ustawie o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Z perspektywy czasu należy stwierdzić, że przepisy te spełniają swą rolę i są pozytywnie oceniane przez opinię publiczną. Stąd warto skorzystać w sposób odpowiedni z tych uregulowań i wprowadzić do ustaw regulujących działalność poszczególnych rodzajów samorządu terytorialnego podobne zapisy antykorupcyjne.

2. Proponowane regulacje

Zaproponowane w niniejszym projekcie ustawy rozwiązania mają charakter systemowy, gdyż odnoszą się do radnych oraz osób pełniących określone funkcje w organach wykonawczych i jednostkach im podległych oraz osób wydających decyzje administracyjne w imieniu organów stanowiących i ich przewodniczących we wszystkich rodzajach samorządu terytorialnego w Polsce. Kwestie te regulują zapisy art. 1 pkt 1 oraz art. 3 pkt 1-2 i art. 4 pkt 1-2 projektu ustawy.

Regulacje te rozszerzają w art. 1 pkt. 1 projektu ustawy katalog osób, na których ciąży obowiązek składania oświadczeń majątkowych. Rozszerzenie to dotyczy kierowników jednostek organizacyjnych podległych poszczególnym jednostkom samorządu terytorialnego. Ponadto, w art. 2 pkt 1 wnioskodawcy proponują rozszerzenie o te osoby zakresu podmiotowego ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Projektodawcy uznali te rozwiązanie za konieczne, gdyż kierownicy jednostek organizacyjnych, zarządzając dużym majątkiem komunalnym, podejmują w wielu przypadkach decyzje o większym znaczeniu finansowym dla jednostki samorządu terytorialnego, niż np. osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu organu stanowiącego, a nie były one dotychczas zobowiązane do składania oświadczeń majątkowych. Taka sytuacja sprzyjała działaniom o charakterze korupcyjnym. Ponadto proponujemy, aby osoby te podlegały ograniczeniom wynikającym z ustawy antykorupcyjnej. Przykładem może być np. zakaz prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek itp.

Projektodawcy rozszerzają w art. 1 pkt 1 projektu ustawy przedmiotowy zakres oświadczeń majątkowych, gdyż osoby zobowiązane do składania oświadczeń muszą ujawnić nie tylko stan swojego odrębnego majątku i majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową ale również majątek odrębny małżonka. Proponujemy również rozszerzenie zakresu informacji przedstawianych w oświadczeniu majątkowym. W art. 24 h ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym dodawany jest wymóg podania (podobnie jak w przypadku posłów i senatorów) w oświadczeniu majątkowym informacji:

1. o mieniu ruchomym o wartości powyżej 10.000 złotych ;
2. o zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10.000 złotych, w tym zaciągniętych kredytach i pożyczkach, a także warunkach, na jakich zostały udzielone;

3. o dochodach osiągniętych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć z podaniem kwot uzyskiwanych z tego tytułu;

Projekt ustawy w art. 1 pkt. 2 rozszerza zakres kontroli stanu majątkowego osób, o których mowa w niniejszym projekcie, poprzez obowiązek dołączenia do oświadczenia majątkowego kopii zeznania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

W zmianach proponowanych do art. 24 h ust. 2 – 7 projektu określony jest tryb i terminy składania oświadczeń majątkowych oraz sposób ich kontroli. Dotychczasowe regulacje dotyczące trybu analizy danych zawartych w oświadczeniu poprzez osoby, którym składane jest oświadczenie, rozszerzone zostały o kontrolę tych danych ze strony właściwych terytorialnie urzędów skarbowych i komisji rewizyjnych, na zasadach określonych odpowiednio w statucie: gminy, powiatu i województwa. Te rozwiązania sprzyjać będą urealnieniu kontroli danych zawartych w oświadczeniu.

Projekt zawiera regulacje według których wójt oraz przewodniczący rady gminy składają swoje oświadczenia majątkowe wraz z kopią zeznania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na ręce wojewody.

W art. 1 pkt. 3 projekt wprowadza obowiązek dołączenia przez radnego do pierwszego oświadczenia majątkowego informacji o sposobie i terminie zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej z wykorzystaniem majątku odpowiednio gminy, powiatu lub województwa, w którym uzyskał mandat. Do złożenia podobnego oświadczenia zobowiązani będą zastępcy wójta, członkowie zarządów: powiatu i województwa, wymienieni w projekcie ustawy: sekretarze, skarbnicy, kierownicy samorządowych jednostek organizacyjnych i osoby wydające z upoważnienia decyzje administracyjne. Oświadczenia, o których mowa powyżej mają być złożone w terminie 30 dni od dnia złożenia ślubowania albo powołania na stanowisko lub od dnia zatrudnienia. Termin składania

kolejnych oświadczeń projektodawcy określili na dzień 30 kwietnia, co w stosunku do obecnie obowiązującego stanu prawnego stanowi wydłużenie tego terminu o jeden miesiąc. Rozwiązanie takie jest związane z terminem składania rocznych zeznań podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Oświadczenie o stanie majątkowym składane jest w dwóch egzemplarzach, z których jeden przekazywany jest urzędowi skarbowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie.

Ponadto projekt ustawy nakłada na osoby, którym składa się oświadczenie o stanie majątkowym, właściwe urzędy skarbowe i komisje rewizyjne uprawnienie do porównania treści analizowanego oświadczenia majątkowego oraz załączonej kopii zeznania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych z treścią uprzednio złożonych oświadczeń majątkowych oraz z dołączonymi do nich kopiami rocznych zeznań podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Wyniki tej analizy mają być przedstawione odpowiednio: radzie gminy, radzie powiatu oraz sejmikowi województwa. Taka regulacja jest istotnym novum na tle dotychczasowych rozwiązań.

Projekt ustawy wprowadza zasadniczą zmianę wobec obecnego stanu prawnego, polegającą na tym, że informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych osób, których dotyczy projekt ustawy, z wyłączeniem osób wydających z upoważnienia decyzje administracyjne, są jawne. Wyłączeniu podlegają jedynie informacje o adresie zamieszkania osoby składającej oświadczenie i o miejscu położenia nieruchomości (art. 24 i). Jawne informacje zawarte w oświadczeniu podawane są przez wójta do wiadomości publicznej w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej, a także udostępniane są do wglądu w siedzibie, odpowiednio, urzędu gminy lub miasta, starostwie powiatowym i urzędzie marszałkowskim. Ponadto projekt przewiduje, że wójt

zapewnia możliwość kopiowania jawnych informacji zawartych w oświadczeniu majątkowym za opłatą pokrywającą wyłącznie koszt kopiowania.

Przewiduje się także obowiązek wykazania przez osoby, o których mowa w projekcie ustawy, czy na terenie danej jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego, w której osoba ta pełni funkcję lub jest zatrudniona, prowadzi działalność gospodarczą jej małżonek, wstępni, zstępni lub rodzeństwo. Oświadczenie to składane jest w terminie 30 dni od dnia wyboru, lub w terminie 30 dni od dnia podjęcia takiej działalności albo zmiany jej charakteru. Informacje te stanowią tajemnicę służbową. Dane zwarte w powyższych oświadczeniach są analizowane przez osoby, którym składa się stosowne dokumenty oraz urzędy skarbowe właściwe dla miejsca zamieszkania osoby składającej oświadczenie lub odpowiednie komisje rewizyjne. Wyniki analizy przedstawiane są odpowiednio radzie gminy, radzie powiatu lub sejmikowi województwa.

Projekt przewiduje sankcje za niezłożenie oświadczenia majątkowego w określonym terminie w postaci utraty wynagrodzenia lub diety do czasu złożenia oświadczenia. Sankcją za niezłożenie w terminie 30 dni od upływu terminu do złożenia oświadczenia przez zastępcę wójta, sekretarza, skarbnika, kierownika jednostki organizacyjnej danej jednostki samorządu terytorialnego oraz osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu wójta oświadczenia majątkowego jest rozwiązanie z mocy prawa stosunku pracy z tymi osobami. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym powoduje odpowiedzialność karną na podstawie art. 233 § 1 kk.

Przedstawione rozwiązania zapobiegają także sytuacji, w której osoby zobowiązane do złożenia oświadczenia majątkowego na podstawie ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne musiałyby składać dwa oświadczenia majątkowe. Rozwiązanie to zostało zawarte w proponowanym art. 24 h ust. 8, który określa, że wzór formularza oświadczenia majątkowego wójta, zastępcy wójta,

sekretarza i skarbnika danej jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby wydającej decyzje administracyjne w imieniu wójta ma uwzględniać zakazy określone dla tych osób w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne do tej kwestii odnosi się także art. 2 pkt. 3 projektu.

Projektodawcy przewidzieli także zmianę w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, usuwając błąd popełniony podczas nowelizacji, w wyniku której w art. 2 ustawy dodano pkt. 6a i 6b. We wspomnianej nowelizacji zmian tych nie uwzględniono w treści art. 7.

Projektodawcy uwzględnili także słuszne wskazanie Pana Marszałka Marka Borowskiego dotyczące rozszerzenia zakresu podmiotowego Rejestru Korzyści, o którym mowa w art. 12 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Zakres podmiotowy został rozszerzony o: wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), zastępców wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), sekretarzy gmin, skarbników gmin, starostów, zastępców starostów, sekretarzy powiatów, skarbników powiatów, marszałków województw, wicemarszałków województw i skarbników województw. Zaproponowane rozwiązanie nie uwzględnia odpowiedniego zapisu ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza, prezydenta miasta w którym został rozszerzony katalog podmiotowy Rejestru Korzyści o osoby pełniące funkcje wójta, burmistrza, prezydenta miasta, starosty, marszałka województwa, gdyż zgodnie z zasadami sztuki legislacyjnej, nowelizacja ustawy musi odnosić się do treści obecnie obowiązującej ustawy. Natomiast powyższa ustawa jest na etapie prac w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ustawy wiąże się z obciążeniami finansowymi dla budżetu państwa dotyczącymi prowadzenia Rejestru Korzyści przez Państwową Komisję Wyborczą, gdyż zwiększył się zakres podmiotowy tego rejestru. Wydatki te

pokrywane będą z budżetu państwa z działu dotyczącego Krajowego Biura Wyborczego.

Projekt nie jest objęty regulacjami prawa Unii Europejskiej.

Warszawa, dnia 6 czerwca 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia
w sprawie zgodności poselskiego projektu ustawy zmianie ustawy o
samorządzie gminnym, ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności
gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawy o
samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa z
prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 31 ust. 7 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu (M.P. z 1998 r. Nr 44, poz. 618 z późniejszymi zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedmiotem projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa jest wprowadzenie obowiązku złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym przez radnych, wójtów, zastępców wójtów, sekretarzy gminy, skarbników gminy, kierowników jednostek organizacyjnych gminy i osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu wójta. Projekt określa sposoby złożenia oświadczenia oraz ich treść oraz sankcje za niezłożenie oświadczenia. Podobne zasady określono w stosunku do

członków zarządu powiatu, sekretarza powiatu, skarbnika powiatu, kierowników jednostek organizacyjnych powiatu i osób wydających decyzje w imieniu starosty oraz członków zarządu województwa, skarbnika województwa, kierowników wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych i osób wydających decyzje w imieniu marszałka województwa. Ponadto wprowadzono zmiany w ustawie o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne rozszerzając jej stosowanie na niektórych urzędników gmin, powiatów i województw samorządowych.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem

Obowiązujące prawo Unii Europejskiej nie reguluje materii objętej zakresem omawianego projektu.

3. Układ Europejski

Żadne z postanowień Układu ustanawiającego stowarzyszenie Polski ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi (Układ Europejski) nie dotyczy materii objętej zakresem omawianego projektu.

4. Analiza przepisów projektu

Zakres przedmiotowy projektu ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

5. Konkluzja

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem obowiązującego prawa wspólnotowego i obowiązkiem dostosowawczym wynikającym z Układu Europejskiego.

Opracował: Zespół Integracji Europejskiej

Akceptował: Dyrektor Biura Studiów i Ekspertyz

Wiesław Staśkiewicz

Deskrytory bazy REX: Unia Europejska, gmina, powiat, województwo, działalność gospodarcza

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 19 czerwca 2002 r.

Cena 0,93 zł + 22% VAT

